

УДК 351.862.4:(477)

Д. О. Безубов

ПРАВОВІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У СЛУЖБОВО-БОЙОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Визначено поняття, роль і місце ризику в заходах службово-бойової діяльності Національної гвардії України. Обґрунтовано питання актуалізації ризиків у сучасних умовах трансформації законодавства. Проведено аналіз системи і видів ризиків у службово-бойовій діяльності НГУ. Визначено основні аспекти ризику та умови його виникнення під час реалізації завдань державного примусу персоналом НГУ. Розкрито поняття “управління ризиками” і надано пропозицію моделей ризику у службово-бойовій діяльності персоналу НГУ. Подано й обґрунтовано пропозиції щодо структурного аналізу та механізми управління ризиками у службово-бойовій діяльності Національної гвардії України.

Ключові слова: правоохоронна діяльність, Національна гвардія, службово-бойова діяльність, ризик, джерела ризику, аналіз ситуації ризику, управління ризиками, принципи управління ризиками, методи управління ризиками, аналіз ефективності управління ризиками.

Постановка проблеми. Стратегічний розвиток України як правової, соціальної та демократичної держави, закріплення у Конституції України положення про найвищу соціальну цінність людини, її життя і здоров'я, честі і гідності, недоторканності та безпеки вимагають формування нових підходів до захисту прав людини та громадянина.

Головним змістом і спрямованістю діяльності держави є права і свободи людини та гарантії їх реалізації. Утвердження і забезпечення цих прав і свобод Конституція України покладе на державу в особі відповідних органів виконавчої влади як її головний обов'язок. Діяльність з охорони прав і законних інтересів громадян, фізичних та юридичних осіб від протиправних посягань, забезпечення неухильного дотримання законності та громадського порядку, боротьбу зі злочинами та іншими правопорушеннями прийнято називати правоохоронною діяльністю. Більшу частину діяльності з охорони прав, свобод та конституційних свобод громадян, охорону їх від злочинних посягань здійснюють органи внутрішніх справ України, які є найбільшим за чисельністю правоохоронним органом України.

Сучасні вимоги до діяльності правоохоронних органів України зумовлюють розроблення принципово нових підходів до

аналізу такої діяльності, вибору методів та формулювання принципів її здійснення, а також обмеження її впливу на розвиток суспільних відносин у країні. Разом із тим у діяльності правоохоронних органів України відкритим залишається певне коло питань, яким на теоретичному та практичному рівнях приділяється недостатньо уваги через неможливість охоплення науковцями всіх відносин, у яких беруть участь правоохоронні органи та на які вони впливають. Однією з таких проблем є визначення ролі та місця ризиків у службово-бойовій діяльності (СБД) Національної гвардії України (НГУ) та вироблення методик управління ними у процесі практичної реалізації завдань і функцій, що покладені на НГУ згідно із чинним законодавством України.

Проблематика управління ризиками у службово-бойовій діяльності НГУ зумовлюється насамперед пошуком альтернативних та нових підходів до зниження рівня втрат особового складу і матеріальних цінностей під час виконання завдань з боротьби зі злочинністю та протидії правопорушенням на території України. Стрімкий розвиток науки і техніки, зародження нових суспільних відносин зумовлюють появу у злочинців нових технічних та людських ресурсів для досягнення злочинної мети у своїй антисуспільній

діяльності. Традиційні засоби захисту персоналу НГУ, у тому числі наукові, під час виконання оперативних завдань не завжди стають ефективними, оскільки деякі з них на цей час є морально застарілими, тобто спираються на розробки, проведені у минулому столітті.

Методики щодо протидії злочинності, які розробляються в умовах сьогодення, повинні враховувати новітні світові тенденції, що сприятиме оперативному реагуванню на зміни у суспільному середовищі та зниженню рівнів втрат НГУ під час проведення заходів боротьби із злочинністю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній вітчизняній правничій науці проблеми ризиків у діяльності НГУ не є традиційним предметом вивчення. Окремими аспектами цієї проблеми займаються такі науковці, як І. С. Братков, М. В. Возник, А. О. Долгий, М. Т. Задояний, В. П. Крошко, В. О. Шамрай, В. П. Столбовий, М. В. Ковалів, О. О. Лов'як, В. А. Ліпкан та ін. Отже, питання вивчення правових аспектів управління ризиками у СБД НГУ не знайшло належного відображення.

Актуальність статті визначається місцем і значенням СБД у діяльності НГУ та необхідністю проведення досліджень її здійснення у принципово нових аспектах.

Мета статті – визначити поняття службово-бойової діяльності в аспекті її “ризиконосійності” та окреслити основні управлінські аспекти поняттям “ризик” із запропонованими методами їх вимірювання та зниження.

Завданням статті є подання визначення службово-бойової діяльності НГУ та ризику в СБД НГУ, визначення процесу виникнення та функціонування ризику, методів та принципів зниження ризиків у СБД НГУ.

Наукова новизна статті визначається отриманими результатами, що полягає у пропонуванні визначення СБД НГУ та ризику, розробленні процесів управління ризиками та кількісних і якісних методик аналізу одержаних результатів.

Виклад основного матеріалу. Поняття Національної гвардії сформульовано у вітчизняній правовій науці багатьма вченими, одним із них є С. М. Тимченко, який найбільш повно зазначив, що Національна гвардія України – військово формування з правоохоронними функціями, що входить до

системи Міністерства внутрішніх справ України (МВС) і призначено для виконання завдань із захисту та охорони життя, прав, свобод і законних інтересів громадян України, суспільства і держави від злочинних та інших протиправних посягань, з охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки, а також у взаємодії з правоохоронними органами – із забезпечення державної безпеки і захисту державного кордону, припинення терористичної діяльності, діяльності незаконних воєнізованих або збройних формувань (груп), терористичних організацій, організованих груп та злочинних організацій. Як самостійна силова структура вона існувала з 1991 по 2000 рр., як військово формування з правоохоронними функціями на базі внутрішніх військ МВС України та залученням нових військових кадрів на добровільчій основі – з 13 березня 2014 р. [1, с. 150].

Питання СБД НГУ в сучасній правовій літературі досліджено доволі фрагментарно. Визначаються лише її окремі частини та методи без фактичного узагальнення і комплексного наукового обґрунтування. В аспекті дослідження ризиків пропонуємо визначити, що СБД НГУ – це комплекс примусових заходів силового характеру, використання спеціальних засобів та зброї військовослужбовцями, проведення ними профілактичних, оперативних, слідчих та інших дій юридичного характеру, що спрямовані на боротьбу зі злочинними посяганнями на суспільні відносини, що гарантуються Конституцією України та охороняються чинним законодавством України.

Складовими елементами СБД НГУ, на наш погляд, є такі: перший елемент – чинні нормативно-правові акти, що регламентують її здійснення (закони “Про національну гвардію України”, “Про Національну поліцію” та ін.), другий – практична реалізація наданих повноважень персоналом НГУ під час виконання покладених на них обов’язків по боротьбі зі злочинністю та іншими протиправними діяннями (використання засобів спеціального припинення, спеціальної техніки, зброї тощо), третій – гарантії дотримання персоналом НГУ режиму законності під час виконання своїх посадових обов’язків та недопущення протиправних і суспільно шкідливих дій.

Проблематика ризику в юридичній науці не є принципово новою, дослідження цього

феномена бере свій початок ще за часів XIX ст. і триває дотепер. У радянський період проблемами ризиків у суспільних науках займався вчений А. П. Альгін, який дав таке визначення ризику: “ризик – це діяльність, яка пов’язана з подоланням невизначеності в ситуації неминучого вибору, у процесі якої є можливість оцінити ймовірність досягнення результату, що планується, та відхилення від поставленої мети” [3, с. 19].

На думку А. П. Альгіна, елементами ризику є: ймовірність отримання бажаного результату (вдачі); ймовірність настання небажаних наслідків (невдачі) у ході вибору альтернативи та її реалізації та ймовірність відхилення від вибраної цілі (відхилення можуть бути як позитивні, так і негативні) [4, с. 11]. Фактично з урахуванням специфіки СБД НГУ пропонуємо додати до цього переліку такий компонент, як ймовірність зміни варіанта досягнення мети під час виконання активних дій суб’єктом ризику.

Суб’єктом ризику у зазначеному аспекті виступає персонал НГУ, який здійснює заходи СБД під час виконання своїх посадових обов’язків.

Фактично основними джерелами ризику в СБД НГУ, на нашу думку, є такі компоненти, як: 1) можливість застосування зброї або спеціального засобу в умовах невизначеності; 2) наявність конфлікту та протидії; 3) непередбачуваність дій та обмежена можливість спрогнозувати результат дій; 4) ймовірність недосягнення мети та відхилення від поставленої задачі; 5) швидкість подій та інформаційна обмеженість військовослужбовця НГУ щодо фактичної обстановки.

Ситуація ризику в СБД НГУ – це об’єктивні умови, що склалися, умови, в яких проводить заходи СБД персонал НГУ і в яких має самостійно прийматися рішення щодо застосування зброї або інших засобів припинення злочинів (гумові кийки, сльозогінний газ тощо), та ймовірність негативного наслідку такого рішення.

Основними негативними наслідками ситуації ризику можуть бути такі результати: 1) втрата здоров’я і працездатності персоналом НГУ; 2) втрата або пошкодження переданого для використання персоналу НГУ майна, зброї або інших матеріальних цінностей; 3) втрата здоров’я або працездатності в результаті реалізації прийнятого рішення третіми особами, які не мали безпосереднього відношення до ситуації ризику; 4) завдання шкоди майну третіх осіб. Ці негативні наслідки

мають одну спільну ознаку – вони призводять до тимчасового або постійного вибуття із діяльності персоналу НГУ та економічних збитків держави.

З метою подолання, мінімізації та подолання можливих людських та економічних втрат пропонуємо запровадити поняття “управління ризиками у СБД НГУ”.

З урахуванням наявності категорії “ризик” можливо дати визначення поняття СБД НГУ як системи узгоджених службових, оперативних, розшукових, контртерористичних, інформаційно-психологічних, профілактичних, бойових та інших спеціальних дій підрозділами НГУ з метою забезпечення внутрішньої безпеки держави і протидії злочинності на внутрішньодержавному та міжнародному рівнях, що відбувається в умовах небезпеки і невизначеності з імовірністю настання негативних наслідків певних посадових осіб, що здійснюють таку діяльність.

Необхідність здійснення СБД визначається особливістю правоохоронної діяльності держави, яку неможливо проводити виключно методами застосування примусу в умовах прямого порушення закону і можливості застосування психологічних чинників впливу на потенційного порушника закону та норм суспільної моралі. Нацгвардія здійснює профілактичні заходи, такі, як, наприклад, патрулювання вулиць, майданів, дворів, саме з метою запобігання злочинам та порушенням адміністративного законодавства України. На нашу думку, такий чинник дозволяє віднести СБД до заходів прямого запобігання порушенням законодавства України.

Службово-бойова діяльність НГУ має певну специфіку, яка впливає із прямого контакту з населенням та спілкування персоналу НГУ не тільки з порушниками закону, а й із постраждалими, свідками, тобто особами, що свідомо і цілеспрямовано можуть допомогти у розкритті злочинів та інших порушень закону. Тому СБД передбачає не тільки виключно застосування примусових чи силових заходів, але й комплекс морально-психологічних та вербальних прийомів спілкування з усіма учасниками суспільних відносин, що не лише може сприяти розкриттю правопорушень, а підвищує імідж та суспільний рівень довіри до всіх правоохоронних органів України. Тобто специфічність СБД НГУ полягає у здійсненні її у тісному і нерозривному взаємозв’язку з іншими суб’єктами права та суспільних відносин.

Управління ризиками у СБД НГУ – це процес вивчення існуючих негативних імовірностей у діяльності НГУ під час виконання заходів СБД, аналіз можливостей появи нових видів ризиків і вироблення ефективних методик протидії ризикам та їх профілактики.

На нашу думку, управління ризиками у СБД НГУ повинно ґрунтуватися на таких основних принципах:

- 1) командності;
- 2) інформативності;
- 3) прогнозування;
- 4) інтеграції;
- 5) документування;
- 6) універсальності;
- 7) науковості.

Процес управління ризиками пов'язаний з ухваленням рішень і вимагає дотримання принципів, на яких зупинимось докладніше.

Командність полягає у тому, що всі дії у процесі управління ризиками повинні проводитися із застосуванням методів командної роботи, оскільки самовпевненість та індивідуалізм “оперативного” персоналу та адміністративно-управлінського персоналу є серйозною перешкодою на шляху поширення інформації про всі можливі у майбутньому негативні ситуації та наслідки під час реалізації завдань СБД. Отже, необхідна кооперація зусиль, талантів, навиків, теоретичних знань та практичних умінь персоналу структурного підрозділу НГУ.

Сутність принципу інформативності полягає в тому, що володіння інформацією про можливі інциденти у ході реалізації спеціальних операцій або тактичних чи профілактичних заходів СБД не має бути пов'язане з особистою владою. Керівники структурних підрозділів повинні доводити всю інформацію, пов'язану з ризиками, до кожного військовослужбовця окремо. А “оперативний” та адміністративний персонал НГУ при цьому має виявляти поточні та можливі у майбутньому проблеми, тобто необхідно забезпечити вільний рух інформації між усіма рівнями управління як у межах структурного підрозділу, так і між відділами та службами.

Принцип прогнозованості полягає в обговоренні майбутніх подій в очікуванні гіршого розвитку сценаріїв розвитку подій під час виконання завдань СБД НГУ. Це дозволяє ефективно ідентифікувати потенційні проблеми під час реалізації поставлених завдань і, перш ніж вони можуть відбутися, розробити стратегію дій, що збільшує ймовірність сприятливого результату та можливості зниження втрат.

Інтеграція управління ризиками в системі управління реалізації завдань СБД полягає у підвищенні статусу управління ризиками до щоденних дій із запобігання кризових та надзвичайних ситуацій. При цьому своєчасне, постійне і точне використання технологій управління ризиками забезпечує впорядковане середовище ухвалення рішень й ефективне використання ресурсів окремих служб та підрозділів НГУ. Фактично принцип інтеграції дає змогу економніше підходити до використання ресурсів з досягненням максимального ефекту від СБД окремих підрозділів НГУ у межах певних територіальних одиниць.

Усі аспекти управління ризиками підлягають обов'язковій реєстрації: вся інформація зберігається у вигляді типових форм документів. Створюється база даних ризиків, яка є основою розробки подальших дій. У цьому полягає принцип документування.

Принцип універсальності вимагає єдиного підходу до аналізу ймовірних ризиків у діяльності різних структурних підрозділів НГУ, незалежно від покладених на них завдань та територіальної діяльності. Це дасть змогу виробити єдині методики подолання ситуацій ризику та протидії їм у процесі СБД.

Визначеність і подолання ситуацій ризику неможливі без урахування всіх аспектів СБД НГУ, а саме психологічних, юридичних та технічних особливостей виконання спеціальних, загальних та профілактичних завдань СБД як загальними, так і спеціальними підрозділами НГУ. Тому принцип науковості визначає врахування всіх особливостей виконання завдань СБД. Науковий підхід дозволить виробити комплексні методики подолання ситуацій ризику в СБД НГУ.

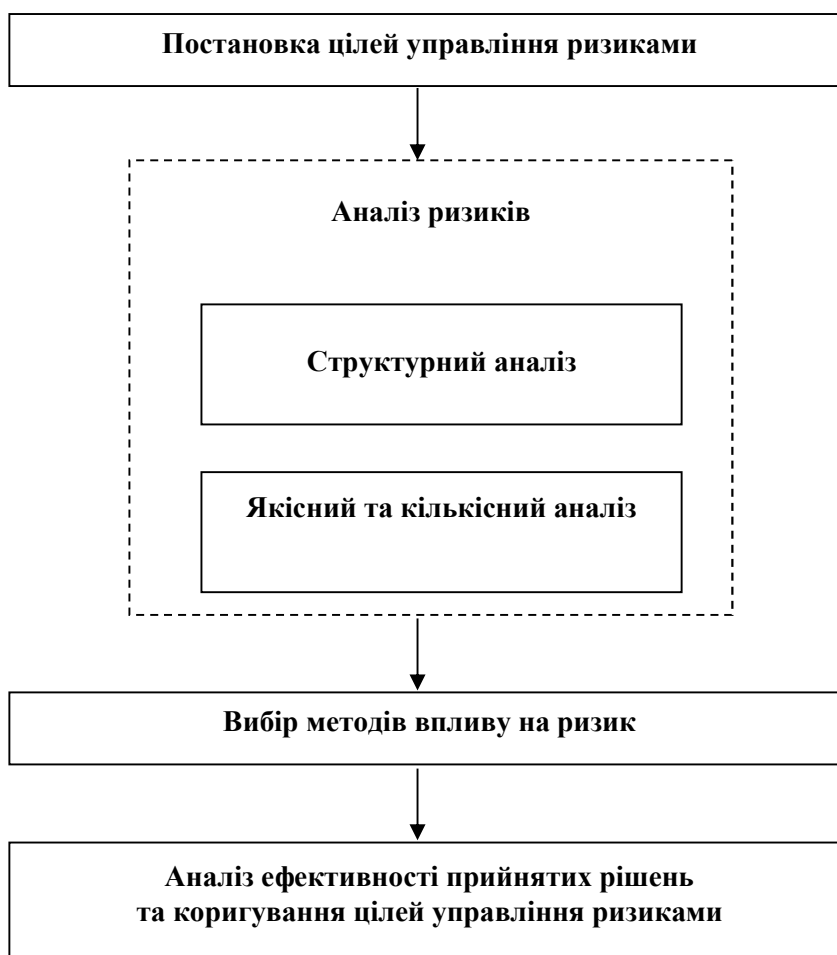
Отже, виходячи з розглянутих принципів управління ризиками можливо визначити, що основна мета діяльності з управління ризиками при ухваленні управлінських рішень – збільшення ймовірності успішної реалізації окремих загальних, спеціальних та профілактичних операцій, дій або завдань СБД НГУ через зниження ступеня дії ризиків до прийняттого рівня та визначення шляхів його мінімізації.

Фактично всі етапи управління ризиками у СБД НГУ на теоретичному рівні можливо зобразити схематично (рисунок). Це дозволить наочно визначити місце і роль окремої операції

з управління ризиками в ланцюгу управління ризиками СБД НГУ. Операція управління ризиками у СБД НГУ – це комплекс дій управлінського апарату НГУ, що спрямований на аналіз, моделювання та практичне відображення результатів вивчення ризиків у повсякденній діяльності підрозділів НГУ з основною метою зниження рівнів втрат від несприятливих та позаштатних подій у процесі службово-бойової діяльності.

Постановка цілей управління ризиками – це процес аналітичної діяльності структурних підрозділів НГУ, який виявляється в обробленні отриманої інформації стосовно ймовірних небезпек і вірогідних ситуацій щодо СБД НГУ та визначення шляхів подолання таких ситуацій. Постановка цілей управління ризиками визначається на кількох рівнях: по-перше, на рівні самого структурного підрозділу, де визначаються практичні ризики,

їх імовірність виникнення і шляхи подолання у практичній роботі та здійсненні СБД; по-друге, – на рівні керівництва структурного підрозділу НГУ, яке планує заходи СБД на певний період з урахуванням виникнення ймовірних позаштатних ситуацій і виробляє можливі шляхи протидії їм та дії кожного окремого військовослужбовця НГУ у разі їх виникнення; по-третє, на наш погляд, цілеспрямоване управління ризиками на вищому рівні повинно здійснюватися певним структурним підрозділом, яке має бути орієнтоване на виконання завдань управління ризиками у СБД усіх структурних підрозділів НГУ, незалежно від територіального знаходження та поставлених завдань. Назву такого департаменту умовно можливо визначити як Департамент управління ризиками та надзвичайними ситуаціями НГУ.

Операція з управління ризиками

Ця пропозиція ґрунтується на необхідності більш ретельного аналізу специфічних ризиків, які притаманні виключно діяльності НГУ, особливо у процесі здійснення СБД. Аналогом цього департаменту є Департамент аналізу ризиків та аудиту Державної митної служби, який було створено у 2007 р. [5].

Аналіз ризиків – процес статистичного, документального та наукового опрацювання отриманої інформації про можливі ризики у СБД НГУ та визначення джерел їх утворення, результатом чого є вироблення інструкцій та рекомендацій щодо їх подолання.

Структурний аналіз – це виявлення потенційних джерел імовірного виникнення ризиків у СБД НГУ, визначення ресурсів для подолання ситуацій ризиків, а також опрацювання варіантів поведінки на випадок позаштатних і ризикових ситуацій структур та підрозділів НГУ.

Завданням якісного аналізу ризиків є виявлення джерел і причин ризиків, етапів і практичної діяльності та завдань або операцій у СБД, під час виконання яких виникає ризик, тобто:

- визначення потенційних зон ризиків;
- виявлення ризиків, супутніх повсякденній діяльності структурного підрозділу НГУ;
- прогнозування практичних позитивних ефектів і можливих негативних наслідків прояву виявлених ризиків.

Мета кількісного аналізу – виявлення ресурсів, які пропонуються для виконання СБД НГУ, та їх оптимальний розподіл у співвідношенні до ймовірного максимального ефекту від упровадження дії службово-бойового характеру загальними та спеціальними підрозділами НГУ.

Кількісний аналіз має проводитися у нерозривному зв'язку із якісним аналізом і є його органічним доповненням.

Вибір методів впливу на ризик – фактичне відпрацювання отриманих результатів аналізу ризиків у СБД НГУ та визначення найбільш оптимальних шляхів подолання ситуацій ризику. Це практичне впровадження отриманих результатів наукових та теоретичних результатів у повсякденну діяльність НГУ. Такі методи дозволять визначити ступінь ефективності одержаних результатів та розрахунків.

Методи впливу на ризик у діяльності НГУ можна умовно поділити на п'ять основних груп:

1) методи, що базуються на аналізі наявної інформації, визначають фактичне впровадження отриманої статистичної інформації за певні періоди з метою побудови залежностей, закономірностей та послідовностей подій ризику, що мали місце у СБД різних структурних підрозділів НГУ;

2) методи збирання нової інформації – процес статистичного дослідження подій, що відбуваються, з метою оперативного реагування на них;

3) методи моделювання діяльності організації – комплекс практичних дій щодо вироблення математичних, правових та соціальних механізмів протидії ризикам у СБД НГУ;

4) методи варіантів досягнення поставлених цілей – полягають у виробленні постанов, інструкцій, наказів щодо управління ризиками у СБД НГУ та їх практичного виконання;

5) метод контролю, що передбачає наявність подальшого аналізу та перевірок виконання визначених вище правових актів у структурі МВС щодо управління ризиками СБД НГУ.

Аналіз ефективності прийнятих рішень та коригування цілей управління ризиками є фактично останнім етапом, який підсумовує отримані результати наукової діяльності та визначає кількісно-якісний склад одержаних результатів щодо впливу на фактори ризику у СБД НГУ.

Аналіз ефективності має кілька суттєвих елементів: перший елемент – ефективність – визначає порівняння показників втрат у СБД до впровадження управлінських рішень і після їх упровадження за умови повноцінного виконання структурними підрозділами розроблених інструкцій та наказів; другий елемент – час дії – аналіз щодо практичного впровадження результатів управління ризиками в часі та просторі (час визначається постійною плінністю суспільних відносин, у тому числі у правоохоронній сфері, простір визначає ефективність упровадження результатів за територіальною ознакою знаходження підрозділу НГУ, що виконує завдання СБД); третій елемент – структурне застосування – визначає ефективність отриманих результатів та їх упровадження у діяльності різноманітних структур НГУ на основі порівняльного аналізу одержаних результатів щодо втрат під час виконання завдань СБД.

Вважаємо, що механізм управління ризиками СБД НГУ в сучасних умовах виконання поставлених завдань повинен мати

чітку ієрархічну структуру з необхідністю її коригування за підсумками реалізації програм і заходів зі зниження ризиків та з урахуванням змінних і плінних чинників.

Висновки

1. Юридичний ризик – це складова частина СБД НГУ України в сучасних умовах.

2. Службово-бойова діяльність НГУ є специфічною порівняно з іншими правоохоронними органами, оскільки здійснюється у тісній взаємодії з іншими суб'єктами права, при цьому здебільшого на основі добровільної допомоги з метою запобігання порушенням закону та їх розкриття.

3. Основним елементом зниження ризиків у СБД є необхідність управління ризиками як цілеспрямованої та комплексної діяльності.

4. Етапи управління ризиками мають практичне і теоретичне значення у діяльності всіх підрозділів НГУ незалежно від їх територіального знаходження та функціонального призначення.

5. Фактичне впровадження отриманих результатів досліджень ризиків має важливе значення у процесі подальшого вдосконалення службово-бойової діяльності Національної гвардії України.

Подальші дослідження будуть спрямовані на обґрунтування ймовірного переліку ризиків у службово-бойовій діяльності НГУ.

Перелік джерел посилання

1. Тимченко С. М. Судові та правоохоронні органи України: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 304 с.

2. Адміністративна діяльність: навч. посіб. / М. В. Ковалів та ін. Київ: Правова єдність, 2009. 432 с.

3. Альгин А. П. Риск и его роль в общественной жизни. Москва: Мысль, 1989. 187 с.

4. Альгин А. П. Новаторство, инициатива, риск / ред. Л. К. Кварцова. Москва: Знание, 1987. 172 с.

5. Про затвердження Положення про Департамент аналізу ризиків та аудиту: наказ від 02.08.2007 р. № 655.

Стаття надійшла до редакції 15.12.2019 р.

УДК 351.862.4(477)

Д. А. Беззубов

ПРАВОВЫЕ АСПЕКТЫ УПРАВЛЕНИЯ РИСКАМИ В СЛУЖЕБНО-БОЕВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НАЦИОНАЛЬНОЙ ГВАРДИИ УКРАИНЫ

Определены понятие, роль и место риска в мероприятиях служебно-боевой деятельности Национальной гвардии Украины. Обоснован вопрос актуализации рисков в современных условиях трансформации законодательства. Проведен анализ системы и видов рисков в служебно-боевой деятельности НГУ. Определены основные аспекты риска и условия его возникновения при выполнении задач государственного принуждения персоналом НГУ. Раскрыто понятие “управление рисками” и предложены модели риска в служебно-боевой деятельности персонала НГУ. Представлены и обоснованы предложения по структурному анализу и механизмы управления рисками в служебно-боевой деятельности Национальной гвардии Украины.

Ключевые слова: правоохранительная деятельность, Национальная гвардия, служебно-боевая деятельность, риск, источники риска, анализ ситуации риска, управление рисками, принципы управления рисками, методы управления рисками, анализ эффективности управления.

UDC 351.862.4:(477)

D. Bezzubov

RISK MANAGEMENT IN COMBAT AND SERVICE ACTIVITY OF THE NATIONAL GUARD OF UKRAINE (LEGAL ASPECT)

The strategic development of Ukraine as a rule of law, social and democratic state, enshrining in the Constitution of Ukraine the provision on the highest social value of a person, his life and health, honor and dignity, integrity and security requires the formation of new approaches to the protection of human rights and citizens.

The main content and focus of the state activities are human rights and freedoms and guarantees for their implementation. The Constitution of Ukraine imposes establishment and assurance of these rights and freedoms on the state in the person of the relevant bodies of executive power as its main duty. Activities to protect the rights and legitimate interests of citizens, individuals and legal entities against unlawful encroachment, ensuring the strict observance of law and public order, the fight against crime and other offenses are called law enforcement activities. Most of the activities on the protection of the rights, freedoms and constitutional freedoms of citizens, their protection against criminal encroachments are carried out by the law-enforcement bodies of Ukraine, which are the largest law enforcement agency in Ukraine.

Modern requirements for the activity of law enforcement agencies in Ukraine determine the development of fundamentally new approaches in the analysis of such activities, methods and principles of its implementation, as well as the limits of its impact on the development of public relations in the country. At the same time, a number of issues remain open in the activity of the law enforcement agencies of Ukraine, which, at the theoretical and practical level, receive insufficient attention due to the inability of scientists to cover all relations in which law enforcement agencies are involved and which they influence. One of these problems is to determine the role and place of risks in the combat service of the National Guard of Ukraine (hereinafter - NG) of Ukraine and develop methods for their management in the practical implementation of tasks and functions assigned to the NG in accordance with the current legislation of Ukraine.

The problem of risk management in combat service of NG is determined primarily by the search for alternative and new approaches to reducing the level of personnel and material losses in the performance of tasks to combat and counteract crime in Ukraine. The rapid development of science and technology, the emergence of new social relations lead to the emergence of new technical and human resources of criminals to achieve a criminal purpose in their anti-social activities. Traditional remedies for NG workers, including scientific ones, do not always become effective when performing operational tasks, since some of them are morally outdated today, that is, they rely on developments made in the past century.

Keywords: law enforcement, National Guard, military service, risk, sources of risk, analysis of risk situation, risk management, principles of risk management, methods of risk management, analysis of the effectiveness of risk management.

Безzubов Дмитро Олександрович – доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри забезпечення державної безпеки Київського факультету Національної академії Національної гвардії України

<https://orcid.org/0000-0001-7183-5206>